

Planul de Acțiuni Sociale și de Mediu

Introducere

Planul de Acțiuni Social și de Mediu (PASM) este prezentat în acest document ca parte componentă a evaluării globale a impactului asupra mediului și a factorului social (EIMS) a Regiei Apa-Canal Orhei SA. Acest document a fost pregătit pentru a identifica, evalua și reduce impactul asupra mediului și a factorului social legat cu reabilitarea infrastructurii de apă. Acest plan a fost elaborat în baza înțelegerii condițiilor existente în domeniu, inclusiv gradul de dezvoltare în termen și operațiunile în curs de desfășurare. Datele inițiale sociale și de mediu sunt prezentate în raportul de EIMS (elaborat de BDO în anul 2010), împreună cu o evaluare detaliată a impactului potențial asupra mediului și a factorului social și evaluarea măsurilor de reducere.

Principalele activități sunt prevăzute pentru a îmbunătăți infrastructura de apă a localităților propuse în Orhei în domeniile de captare a apei, stațiile de epurare și alimentare cu apă potabilă, precum și de colectare, tratare și evacuare a apelor uzate.

Operațiunile propuse legate de extinderea proiectului au drept scop reabilitarea /extinderea infrastructurii de apă / apă uzată în principalele aglomerații din zonă.

Regia Apa-Canal Orhei SA va întreprinde măsuri pentru a se asigura că toți contractorii înțeleg și se conformează prevederilor prezentului Plan de Acțiuni.

Modificări

PASM prezentat în acest document este o versiune îmbunătățită a PASM elaborat în anul 2010 de către BDO. Principala modificare este legată de stabilirea sistemelor de management bazate pe cerințele ISO. Deoarece Compania nu dispune de fonduri suficiente, Regia Apa-Canal Orhei SA va elabora și va pune în aplicare un Sistem individual și integrat de Management al Mediului, Sănătății și Siguranței (MSS) în schimbul Sistemului de Management al Mediului, Sănătății și Securității în Muncă (OHS) în conformitate cu bunele practici internaționale. Cu toate acestea, MSS propus va fi elaborat în baza standardelor internaționale.

O altă modificare se referă la combinația de acțiuni similare într-o singură activitate. De exemplu, toate problemele legate de terenurile permanente și temporare, precum și schimbările cu privire la aspectele economice au fost combinate într-o singură acțiune. Toate procedurile și măsurile de reducere vor fi incluse într-un singur Cadru al Politicii de Reinstalare care va fi în conformitate cu legislația națională, precum și cu cerințele BERD.

Implementare

Odată ce PASM este acceptat de către BERD, Regia Apa-Canal Orhei SA va aproba versiunea curentă a PASM. Cu toate acestea, având în vedere că nu există abateri semnificative de la versiunea anterioară a PASM, Consiliul de Administrare va aproba PASM în iunie 2012. Punerea în aplicare a PASM se va face cu sprijinul Consultantului FOPIP.

Planul de Actiuni Sociale si de Mediu

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
1	Formatul Proiectului și managementul în conformitate cu CP	<u>Utilitatea</u> și Contractorii săi vor elabora și gestiona aspectele de mediu, sănătate, siguranța și socială („MSSS”) de o manieră care este conformă cu: legile naționale și ale UE aplicabile, practica bună internațională și Politica Socială și de Mediu a BERD (2008) și CP	Politica Socială și de mediu 2008 și CP ale BERD	Toate fazele proiectului; raportare anuală	<u>Utilitatea</u> ¹	Resursele interne de personal și timpul managementului	Rapoarte de conformare și Raportul Anual de Mediu și Social (AESR) prezentat BERD
2	Sistemul de Management al Mediului	Utilitatea va numi un Manager de MSS calificat pentru fiecare UP ROC va elabora, implementa și menține un Sistem de Management al Mediului în conformitate cu practic bună internațională (cum este, de ex. ISO 14001)	PR 1; Cele mai bune practici și voluntare precum ISO 14001	Iunie 2012 Si de 2012	Utilitatea Utilitatea	Personal intern alocat; Experți UIP; Costul consultanților externi	Responsabilitate a de MSS Documentația și Procedurile EMS existente în conformitate, dovada de monitorizare și urmărire
3	Managementul MSS al Contractorului	Contractorul va implementa un Sistem de Management al Mediului, Sanatatii si Siguranței (MSS) în conformitate cu bunele practici internaționale. Acest sistem va include: Planul Managementului de Mediu, Planul H&S, Planul de Instruire, Procesul de examinare a plângerilor, procesul de monitorizare a MSSS, Planul de angajament al Părților interesate	PR 1	Anterior construcției – cerințele tenderului	Contractor	Cerințe față de contractor	Contractorii au planuri relevante și sunt monitorizați cu regularitate.
4	Managementul și Monitorizarea	Utilitățile MSS vor efectua în mod periodic monitorizarea independentă al	PR 1 / PR 2	Faza de	Experții COR –	Cerințele	Auditul regulat

¹ Utilitatea – Regia Apa Canal Orhei SA

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
	Contractorilor	performanței IN MSS al Contractorilor de pe teren adițional la UIP. Această monitorizare trebuie definită într-un plan anual, iar înregistrările trebuie păstrate.		construcție	MSS; UIP/Consultanți UMP	contractorului	de audit
5	Aspecte ce țin de tarife și suportabilitate pentru persoanele vulnerabile	<p>BERD va trebui să fie informat când a) și b) au fost puse în aplicare și, de asemenea (în rapoarte anuale) atunci când autoritatea competentă a luat măsuri pentru a aborda această problemă.</p> <p>Consultantul FOPIP va revizui previziunile tarifare prevăzute în timpul pregătirii proiectului, va monitoriza impactul creșterilor tarifare și va propune măsuri pentru a atenua riscul posibil asupra persoanelor care nu sunt în măsură să acorde apă / merge fără aprovizionarea adecvată. În mod specific, recomandările urmează a fi elaborate pe baza unui studiu de tarifyare, care include o evaluare a impactului social pentru a determina suportabilitatea tarifelor și disponibilitatea de plată a diferitor grupuri de consumatori interni, utilizând deopotrivă metodologii cantitative și calitative. Consultantul va asista, de asemenea Compania în asigurarea adoptării politicii de către organismele corespunzătoare ale Consiliilor Locale, precum și reprezentanți ai publicului larg, consumatorilor, mass-media</p>	PR 1, cea mai bună practică	Sfârșitul lui 2012	Utilitatea, autorități locale, consultanți FOPIP, experți externi cu privire la Programul de Participare a Părților interesate	Resurse proprii ale Utilitatii, resurse ale autorităților locale, experți finanțați din TC	Rapoarte de conformare și rapoarte anuale ale BERD

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		<p>etc.) O atenție deosebită trebuie acordată celor mai vulnerabile și mai sărace gospodării.</p> <p>Urmează a fi elaborate recomandări pentru a introduce un tarif compus din două părți pentru a diminua riscul cererii și a aborda orice probleme ce țin de non suportabilitate.</p>					
6	Calitatea apei potabile	Calitatea apei potabile va fi menținută pentru a satisface cerințele din Moldova și cele ale Directivei UE privind apa potabilă.	PR 1, PR 4	Pe parcursul construcției și operării	Utilitatea	Cheltuieli de monitorizare	Planuri de monitorizare existente și măsuri de urmărire
7	Condiții de lucru și angajare/Mecanismul de soluționare a reclamațiilor	<p>Utilitatea va stabili și menține o politică a resurselor umane, politica de reducere și mecanismul de soluționare a reclamațiilor conforme cu cerințele PR 2</p> <p>Contractantul va prezenta un mecanism de soluționare a reclamațiilor pentru ca lucrătorii să înainteze probleme rezonabile în ce privește locul de muncă și o procedură pentru rezolvarea acestora. Acesta va fi monitorizat de către COR, cel puțin trimestrial în timpul construcției.</p>	PR 2, cerințele OIM	Sfârșitul lui 2012 Anterior construcției	Utilitatea, consultantul FOPIP va asista cu îndrumare ulterioară Contractorul	Cerințe interne de personal Cerințele contractatorului	Rapoarte privind conformarea și raport anual la BERD

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
8	Politici de angajare (egalitatea sexelor, munca copiilor)	Utilizați toate eforturile pentru a oferi oportunități de angajare atât bărbaților, cât și femeilor prin intermediul unor norme clare de angajare, inclusiv formarea personalului necalificat. Angajarea muncii copilului este interzisă	PR 2, PR 1	Sfârșitul lui 2012	Utilitatea/ Cerințele față de contractor; Consultantul FOPIP va asista	Cerințe interne de personal, Cerințele față de contractor	Existența și respectarea unor reguli clare de angajare. Existența monitorizării.
9	OHS – Materiale periculoase	Definirea unor proceduri operaționale de control și punerea în aplicare a unui program de formare pentru operatorii care lucrează cu clor / materiale periculoase în ceea ce privește practicile de manipulare în condiții de siguranță și procedurile de urgență.	PR 2	Construcție și operare	Utilitatea	Timpul angajaților interni	Proceduri și registre de instruire
10	OHS	Toți lucrătorii vor beneficia de formare MSSS și vor fi informați cu privire la obligațiile acestora descrise în acest ESAP, după caz, ca parte a unui plan de formare. Ca un minim toți lucrătorii de pe șantier trebuie să participe la o instruire MSS iar înregistrările privind formarea trebuie să fie păstrate.	PR 2	Anterior construcției Cerințele tenderului	Utilitatea Contractorii	Timpul angajaților interni, Cerințele față de contractor	Conformarea și raport anual la BERD
11	OHS	Va fi adoptată o abordare sigură și sistematică față de lucrările de excavare ori de câte ori sunt efectuate lucrări la sol pentru a proteja lucrătorii și alții care pot fi afectați de lucrări. Acest lucru ar trebui să includă cele mai bune practici din cadrul industriei, evaluarea riscurilor, suporturi adecvate pentru a preveni căderile, metode pentru a	PR 2	Anterior și pe parcursul lucrărilor efectuate la sol	Contractorii	Cerințele contractorilor	Fără incidente, monitorizarea identifică respectarea bunelor practici ale BERD și lipsa plângerilor de la părțile terțe.

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		detecta atmosfera periculoasă înainte de a permite excavarea, mijloace adecvate pentru a intra și ieși de excavație, care urmează să rămână în vigoare pentru durata, instrucțiuni și informații pentru toți lucrătorii cu privire la pericolele asociate cu săpături și riscurile pentru sănătatea și securitatea lor, precum și orice alte controale care să minimizeze riscurile care au fost identificate în timpul evaluării inițiale.					
12	Prevenirea poluării	Implementarea programelor de monitorizare (cu proceduri de acțiuni corective) pentru a măsura eficiența măsurilor de prevenire a poluării în timpul operațiunilor în scopul asigurării conformității cu standardele UE.	PR3	Pe parcursul elaborării și implementării proiectului	Utilitatea	Timpul angajaților interni și resursele	Planuri de monitorizare existente și măsuri de urmărire
13	Calitatea aerului	Toate camioanele care transportă materiale fine ar trebui să fie acoperite. Utilajele de construcții trebuie să fie bine întreținute pentru a minimiza emisia excesivă de gaze. Vor fi luate măsuri pentru reducerea răspândirii dăunătoare de praf de la șantierul de construcție. Vor fi luate măsuri de prevenire a emisiilor generatoare de miros în aer de la instalațiile în funcțiune ale proiectului	PR 3	Faza de construcție și operare	Utilitatea și contractorul	Cerințele contractorilor	Existența planului aprobat. Dovada implementării de către contractori.
14	Protecția solului împotriva pierderilor și contaminării	Va fi păstrată calitatea solului, productivitatea și refacerea stratului de vegetație în timpul lucrărilor de construcție. Planurile de control al	PR 3	Faza de construcție și operare	Utilitatea și contractorul	Cerințele contractorilor	Existența planurilor și procedurilor de

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		<p>Eroziunii vor fi elaborate după cum este necesar pentru fiecare COR și facilitățile de proiect, care identifică cele mai bune practici de management care urmează să fie implementate pentru reducerea pierderilor de sol și impactului asupra calității apei.</p> <p>Efectuarea studiului de contaminare a solului în timpul excavării în caz de suspectare de contaminare. Solurile non contaminate vor fi reutilizate în loc de evacuare.</p> <p>Vor fi selectate depozitele de deșeuri și locurile de (conforme cu legislația națională) pentru orice sol contaminat / mase excavate de clasele relevante de pericol.</p>					monitorizare
15	Reducerea/prevenirea infiltrării apelor reziduale	Adoptarea unor măsuri preventive pentru a evita infiltrarea apelor reziduale în sol și fluxul natural al apei.	PR3	Pe parcursul construcției	Contractorul	Cerințele contractorilor	Existența planurilor și procedurilor de monitorizare
16	Contaminarea apelor de suprafață	Elaborarea și implementarea unui plan de prevenire a poluării cu apă de ploaie (inclusiv un plan de control al eroziunii), în cazul implicării nivelării sau excavării pentru a preveni scurgerea apelor de ploaie pe suprafață de pe șantiere.	PR 3	Pe parcursul construcției	Contractorul	Cerințele contractorilor	Existența planurilor și procedurilor de monitorizare
17	Managementul deșeurilor	Practici bune de construcție și operare a gestionării deșeurilor trebuie să fie puse în aplicare și executate prin intermediul cerințelor față de Contractor.	PR 3	Pe parcursul construcției	Utilitatea și contractorul	Cerințele față de Contractorii	Dovada unor practici/planuri de management bun al a deșeurilor.

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		Asigurați-vă că orice depozite de deșuri periculoase la șantierele de construcții este în deplină conformitate cu cerințele naționale, temporare, precum și utilizarea de materiale periculoase prevenirea poluării solului și a cursurilor de apă. Șantierele ar trebui să fie curățite în mod regulat de deșuri.					Monitorizarea contractorilor
18	Azbestos	Inventarierea locurilor în care sunt utilizate azbestului și materiale ce conțin azbestos. Elaborarea și implementarea unui program de eliminare treptată și înlocuirea azbestosului și materialelor ce conțin azbestos cu materiale sigure.	PR 3	Pe parcursul construcției	Utilitatea și contractorul	Cerințele față de Contractorii	Inventariere. Programul există.
19	Calitatea apelor reziduale – aranjamente cu companiile de tratare a apelor uzate (CTAU) pentru cele 6 companii	Directiva privind Epurarea Apelor Reziduale Urbane a UE. vor fi construite sau vor fi reabilitate instalațiile existente, cu finanțare așteptată din sursele naționale sau credite externe (de exemplu, de la Banca Mondială) pentru a satisface pe deplin standardele naționale și cele ale UE în ce privește calitatea apelor reziduale.	PR 1, PR 3	Operatorul	Utilitatea	Suplimentară (din proiect), cheltuielile de capital din surse naționale sau împrumuturi externe (de exemplu, de la Banca Mondială);	Dovezi ale existenței unui program de cheltuieli capitale și resurse identificate.
20	Gestionarea nămolului de epurare	Trebuie luate în considerare alternative pentru eliminarea / gestionarea nămolului. Pentru a fi eliminate pe terenurile agricole opțiunea recomandată este de a trata nămolul de epurare, pentru a	PR 3	Elaborarea și darea în exploatare	Utilitatea și contractorul	Cheltuieli operaționale / soluția de management ;	Proceduri

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		asigura aplicarea în condiții de siguranță ce vor fi definite în cadrul controlului procedurilor operaționale					
21	Siguranța transportării	Contractorii vor elabora un plan de transport pentru transportarea echipamentelor și materialelor de construcții pe drumurile publice convenit cu autoritățile publice relevante pentru a include prevederi ale siguranței (ex. semnalizare plasată în zone care au menirea de zone de control temporar al traficului, limite de viteze de urmează a fi respectate în cadrul zonelor de control) și regulamente clare pentru șoferi.	PR 4	Pe parcursul construcției	Cerințe față de contractori	Cerințe față de contractori	Existența planului aprobat. Dovada implementării.
22	Acțiuni în caz de urgență / atenuarea accidentelor majore	Elaborarea și punerea în aplicare a Planurilor de acțiuni în caz de urgență pentru a face față situațiilor de urgență pe și în afara șantierului incidentelor majore, problemelor de contaminare și de sănătate. Procedurile trebuie să includă măsuri privind modul în care publicul este informat în ce privește incidentele cu un impact potențial asupra sănătății publice și cerința pentru cel puțin un exercițiu pentru a testa eficiența procedurilor în bază anuală	PR 4	Pe parcursul elaborării și implementării proiectului	Utilitatea și contractorul	Utilitatea Cerințe față de contractori	Existența planului aprobat. Și dovada implementării. Rapoarte privind conformarea și raport anual la BERD.
23	Zgomot	Elaborarea planurilor pentru a evita zgomotul cauzat de lucrările de construcție și de traficul de camioane pe timp de noapte în vecinătatea zonelor	PR 4	Faza de construcție	Utilitatea Cerințe față de contractori	Cerințe față de contractori	Existența Procedurilor / protocolului Existența

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		rezidențiale. Organizarea măsurilor adecvate de protecție (de exemplu, ecrane de protecție împotriva zgomotului) pentru a proteja zonele importante din jur (spitale, grădinițe, școli) și pentru a preveni faptul că anumite grupuri ale populației, cum ar fi persoanele bolnave și cele în vârstă și tineri să nu fie afectate în mod disproporționat.					Monitorizării contractorilor
24	Accesul la apă pentru grupurile vulnerabile	Depuneți toate eforturile pentru a se asigura că punctele de acces / trasee spre sursele de apă pentru oamenii nu sunt perturbate în timpul construcției și post-construcție. În cazul în care acest lucru nu este posibil, elaborați un protocol și procedura privind modul în care vor fi tratate.	PR 5	Faza de construcție	Utilitatea și contractorul	Cerințe față de contractori	Existența Procedurilor / protocolului Existența Monitorizării contractorilor
25	Perturbarea serviciilor altor companii	Coordonarea activităților de construcție cu operatorii altor utilități afectate (de exemplu, gaz, electricitate, telecomunicații) pentru a reduce perturbările serviciilor în rezultatul lucrărilor de construcții	PR 5, PR1	Faza de construcție	Utilitatea și contractorul	Cerințe față de contractori	Planuri coordonate. Existența monitorizării contractorilor
26	Pierderi economice și ale mijloacelor de trai/strămutare economică temporară	Punerea în aplicare a unei politici corporative definite a Companiei și a procedurilor de atenuare a impactului oricăror strămutări economice temporare din cauza oricărui proiect a persoanelor afectate care pot demonstra că au fost impactate din	PR 5	Per parcursul fazei de construcție	Utilitatea și contractorul	Cerințele față de contractori și după cum sunt definite în cadrul de compensare;	Existența procedurilor aprobate. Reclamațiile soluționate

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		punct de vedere economic de proiect.					Existența cadrului de compensare
27	Impactul asupra accesului	Minimizarea riscurilor de accident și perturbare a populației locale, și în acest sens elaborarea unui protocol prin care Contractantul este obligat: - Să nu intervină în mod inutil sau în mod abuziv în ce privește accesul, utilizarea și ocuparea proprietarilor; - Obținerea acordului în scris al proprietarilor pentru în cazul intervenției pe proprietate; - Selectarea, aranjarea și dacă e cazul achitarea în cazul ocolirilor, stocării sau altor utilizări; și - Curățirea și restabilirea zonelor folosite.	PR 5	Faza de construcție	Contractorul	Cerințe față de contractori	Existența protocolului. Monitorizarea activităților contractorilor
28	Descoperiri întâmplătoare	Contractele vor include cerințe pentru proceduri privind descoperirile, care includ o cerință de stopare a lucrărilor în caz de descoperire.	PR 8	Pe parcursul elaborării și implementării proiectului	Contractorul	Cerințele față de contractor	Inclus în contract Procedura este prevăzută.
29	Planul de Implicare al Părților Interesate (PIPI) și reclamațiile	Finalizarea și punerea în aplicare a cerințelor PIPI inclusiv a mecanismului de soluționare a reclamațiilor care trebuie utilizat de Utilitatea și subcontractorii săi înainte de începutul activităților. Informarea despre politicile și procedurile companiei referitoare la	PR 10	Pe parcursul elaborării și implementării proiectului – anterior	Utilitatea și contractorul	Cerințele față de contractor	Reclamațiile soluționate și prezentarea raportului anual la BERD

No.	Problema	Actiune	Cerințele, cerințele legislative/cea mai bună a BERD	Perioada de timp	Responsabilitatea	Resurse	Criterii de evaluare pentru o implementare de succes
		reclamații cum sunt definite în PAPI, să monitorizarea și raportarea la BERD privind implementarea					
30	Planul de Implicare al Părților Interesate (PIPI)–contractorii	Contractantul va distribui informații în timp util, înainte de data începerii activității, cu privire la următoarele: - Informarea comunităților despre orice lucrări ce le pot afecta (trafic și obstrucționarea accesului, zgomot și praf); - Informarea comunităților afectate cu privire la progresul lucrărilor; - Solicitarea opiniei membrii comunității cu privire la eficiența măsurilor de atenuare, precum și disponibilitatea procedurilor de soluționare a reclamațiilor pentru public.	PR 10	Pe parcursul elaborării și implementării proiectului	Contractor	Cerințele față de contractor	Reclamațiile soluționate și prezentarea raportului anual la BERD